

O. Qui som?

Irídia - Centre per la Defensa dels Drets Humans va néixer amb l'objectiu de contribuir a la protecció dels Drets Humans, principalment civils i polítics, a Catalunya. Apostem per combinar la intervenció directa en situacions de vulneracions de drets amb el desenvolupament de processos d'incidència política i social que tenen per objectiu promoure canvis en les polítiques públiques. Creiem que per generar canvis, tant en les persones afectades en concret com a nivell legislatiu i jurisprudencial, cal treballar des d'una perspectiva interdisciplinària que alhora posi al centre la dignitat de les persones afectades i el seu apoderament com a persones titulars de drets.

Des d'Irídia duem a terme una intervenció integral davant les vulneracions de drets en què combinem **l'atenció jurídica i psicosocial a les persones afectades**, amb la voluntat de potenciar-ne la força i la confiança. En els casos en què la persona afectada hi està d'acord, convertim els processos en **litigis estratègics** a través dels quals es puguin elevar els estàndards de protecció de Drets Humans. Així mateix, duem a terme una tasca d'**incidència política i social** a través de campanyes comunicatives i de la interacció directa amb els diferents grups polítics i parlamentària i amb els governs municipals, de la Generalitat i de l'Estat espanyol.

A Irídia comptem amb diverses **àrees de treball**, l'eix vertebrador de les quals és la violència institucional que pateixen moltes persones en diversos contextos i a través de les quals proporcionem assessoria en matèria de polítiques públiques:

- **Dret de Reunió i Manifestació:** entenent els drets i llibertats civils i polítics com la base que sustenta la resta de drets, intervenim davant les vulneracions de drets que es puguin produir en contextos de protesta social i política.
- **Espai Públic:** intervenim davant la vulneració de drets que es pugui donar en el marc de l'espai públic i treballem per la

promoció de polítiques públiques de gestió de l'espai públic respectuoses amb els Drets Humans.

- **Gènere:** treballem per la igualtat efectiva i la no discriminació des de l'àmbit de la justícia de gènere i promovem una perspectiva de gènere interseccional en la defensa dels Drets Humans.

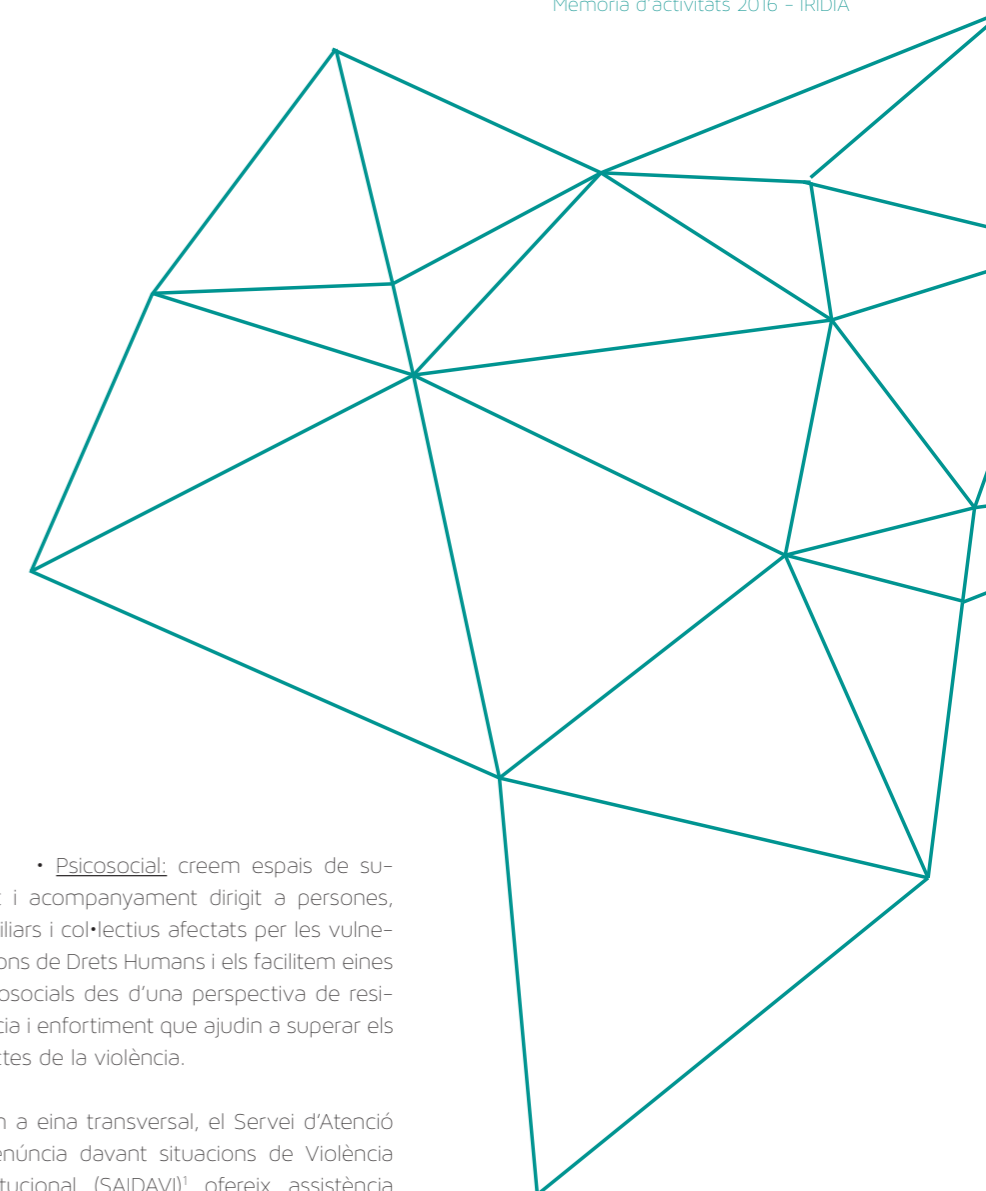
- **Migracions:** des d'una mirada a les conseqüències socials i individuals, treballem per denunciar les situacions de vulneracions de drets i de violència institucional que es produeixen en el marc dels processos migratoris. Treballem també per generar processos d'incidència política i social per tal que la migració sigui concebuda com un dret a respectar.

- **Presons:** duem a terme tasques de monitoratge dels Centres Penitenciaris de Catalunya i intervenim davant les vulneracions de drets que es donen en el seu interior. A més a més, tenim l'objectiu de promoure un debat públic sobre la necessitat de generar canvis estructurals en el sistema penal a través de la incorporació d'un sistema de penes alternatives a la privació de llibertat.

- **Psicosocial:** creem espais de suport i acompanyament dirigit a persones, familiars i col·lectius afectats per les vulneracions de Drets Humans i els fem servir eines psicosocials des d'una perspectiva de resiliència i enfortiment que ajudin a superar els efectes de la violència.

Com a eina transversal, el Servei d'Atenció i Denúncia davant situacions de Violència Institucional (SAIDAVI)¹ ofereix assistència jurídica i psicosocial a les persones que pateixen situacions de maltractament dins del marc del sistema penal català.

Finalment, comptem amb l'àrea de **Comunicació** de manera transversal a l'entitat, que té per objectiu informar a la ciutadania, als mitjans i a altres entitats i organitzacions de totes les activitats, notícies i esdeveniments relacionats amb l'entitat des d'una perspectiva integral i transformadora.

¹) Veure Capítol 2.

1. Naixement d'Irídia

Irídia va sortir a la llum pública l'octubre 2015 fent des de l'inici allò que per nosaltres és fonamental: combinar l'estratègia legal, l'acompanyament psicosocial i una bona tasca comunicativa, per tal de posar al centre les persones afectades per la violència institucional i erradicar pràctiques que perjudiquen i degraden a la comunitat en el seu conjunt.

Per això, el nostre naixement es va fer amb una interpel·lació a tota la societat: per treballar des del rigor, la professionalitat i la independència ens cal la col·laboració de les persones, de la comunitat de la qual formem part. Així doncs, vam iniciar un procés de micromecenatge a la plataforma Goteo.org que ens permetés posar en marxa el Servei d'Atenció i Denúncia davant Situacions de Violència Institucional (SAIDAVI).

En aquesta línia, el nostre naixement es va fer en dos actes diferenciats: una roda de premsa el 16 d'octubre i un acte a l'Aula Magna de la UB el 22 d'octubre de 2015. En tots dos actes vam voler fer visible que no hem nascut del no res, que ho fem acompanyades d'entitats, col·lectius i persones que per a nosaltres són referents i companyes de viatge en el camí de la defensa dels Drets Humans.

Així doncs, a la roda de premsa ens hi van acompanyar Alba Cuevas, directora de SOS Racisme, David Bondia, director de l'Institut de Drets Humans de Catalunya, Joao França, periodista de Catalunya Plural i Eva Labarta, advocada i integrant en aquell moment de l'equip assessor del Mecanisme Català per a la Prevenció de la Tortura en aquell moment. El missatge, dirigit a la societat en el seu conjunt, però especialment a les autoritats i responsables de les institucions públiques, era clar: hem vingut per quedar-nos i estarem atentes i vigilants per tal de denunciar, fer visibles i donar resposta a les vulneracions de Drets Humans que es donen a casa nostra i a les nostres fronteres.

Al seu torn, el 22 d'octubre vam voler fer un acte de celebració, de reconeixement i de trobada. Celebració perquè naixia un nou mecanisme de defensa dels drets humans, però en una rica xarxa preexistent on hi ha moltes persones, col·lectius i entitats que porten molts anys en aquest camí. La presentació pública i oberta va voler reconèixer-ho i fer-ho visible, i va combinar el debat, l'anàlisi i una exposició pausada de qui som i què hem vingut a fer, amenitzada amb un fil musical i poètic, que va aplegar més de 200 persones a l'Aula Magna de la Universitat de Barcelona al Raval. Al debat hi van participar membres d'Irídia acompanyats de Pau Pérez Sales, Coordinador del Grupo de Acción Comunitaria (GAC), Iñaki Rivera Beiras, Director de l'Observatori del Sistema Penal i dels Drets Humans i els periodistes Montse Santolino i Jesús Rodríguez de la Directa.

Acte de presentació a l'Aula Magna de la UB

Acte de presentació a l'Aula Magna de la UB

Assistents a l'acte de presentació a l'Aula Magna de la UB

2. Servei d'atenció i denúncia en situacions de violència institucional (SAIDAVI)

El **Servei d'Atenció i Denúncia en situacions de Violència Institucional (SAIDAVI)** va néixer el 2016 i ofereix assistència jurídica i psicossocial a les persones que pateixen situacions de maltractament en el marc del sistema penal català. A més a més, el SAIDAVI utilitza una metodologia innovadora en l'àmbit de la defensa dels Drets Humans: es contempla l'estratègia comunicativa i d'incidència política per donar una resposta integral a les vulneracions de Drets Humans en situacions de violència institucional. Aquesta metodologia ha estat conceptualitzada i dissenyada després d'haver analitzat el funcionament de serveis similars que existeixen a l'Amèrica Llatina. Concretament, molts dels principis inspiradors del servei coincideixen amb la feina que duu a terme des de fa més de trenta anys el Centro de Estudios Legales y Sociales (CELS) d'Argentina, organització que ha assessorat el nostre projecte.

A través de l'articulació dels diferents eixos de treball, el SAIDAVI dona una resposta integral a les persones basada en la complementació dels àmbits de treball i en la construcció de processos de litigi estratègic amb la perspectiva d'aconseguir la garantia de la no repetició. Els eixos de treball són els següents:

- **L'actuació jurídica** permet buscar la reparació del dany en el marc del sistema judicial i administratiu, a través de la no-impunitat i de la generació de processos de reconeixement de la veritat.

- **L'acompanyament psicossocial** permet vetllar per la salut mental de les persones, abordar els impactes psicològics i psicossocials que les persones desenvolupen com a conseqüència de les vulneracions de drets i potenciar processos d'afrontament, resiliència i d'enfortiment de les persones com a ciutadanes i ciutadans actius en la defensa dels seus drets.

- **L'estratègia comunicativa** permet donar visibilitat a l'impacte de la violència institucional i generar debat públic amb l'objectiu d'afavorir la implantació de polítiques públiques que siguin respectuoses amb els Drets Humans.

- **La incidència política** pretén sensibilitzar i generar debat a l'entorn de situacions de violència institucional davant de les administracions competents i del poder legislatiu.

Des d'una perspectiva d'accessibilitat i inclusió social, en què busquem garantir el dret al dret, el servei és gratuït per al conjunt de la població. El SAIDAVI és dut a terme principalment gràcies al treball voluntari i també mitjançant el suport econòmic tant públic com privat. Cal destacar que aquest servei es va crear gràcies a un micromecenatge en què hi van participar més de 250 mecenes.

Al llarg del 2016, el SAIDAVI va rebre un total de trenta-nou sol·licituds d'actuació en presumptes vulneracions de Drets Humans en situacions de violència institucional en el marc del sistema penal. Respecte a aquestes sol·licituds, el servei ha dut a terme tasques d'atenció i assessorament, visites periòdiques a centres penitenciaris, accions comunicatives i derivacions a altres entitats expertes en àmbits concrets. El servei ha assumit com a propis un total de catorze casos, en què s'ha responsabilitzat de la representació jurídica de les persones afectades i els ha proporcionat un acompanyament psicossocial. Els catorze casos implicaven divuit persones (cinc dones i tretze homes). D'aquests casos, set han tingut lloc en l'espai públic, dos en el context de reunió o manifestació i quatre en l'àmbit penitenciari. Pel que fa a la resta de casos, s'han dut a terme intervencions jurídiques, psicossocials o comunicatives puntuals.

L'informe que recull la memòria de l'activitat del SAIDAVI durant l'any 2016² es va presentar en roda de premsa al març de 2017.

Roda de Premsa de la presentació de l'informe SAIDAVI 2016 al Col·legi de Periodistes

²) Iridia, 2017. Informe de Drets Humans – SAIDAVI 2016. <http://iridia.cat/wp-content/uploads/Informe-2016-SAIDAVI.pdf>

3. Projectes

3.1. FRONTERA SUD: RECONSTRUCCIÓ DEL MODEL DE FRONTERES BASAT EN EL RESPECTE DELS DRETS HUMANS

El projecte 'Frontera Sud: Reconstrucció del model de fronteres basat en el respecte dels Drets Humans' va començar el novembre de 2016 i ha comptat amb el finançament de l'Ajuntament de Barcelona. Aquest projecte s'ha dut a terme en partenariat amb Novact - Institut Internacional per la No Violència i Fotomovimiento. L'objectiu del projecte era, per una banda, contribuir en la conscienciació de la ciutadania de Barcelona³ sobre el context i la situació actual a la Frontera Sud espanyola, i per l'altra banda, promoure canvis en la Llei d'Estrangeria vigent que respecti els Drets Humans de les persones migrades i refugiades.

En un moment en el qual gran part de la ciutadania està prenent consciència de la situació en què es troben les persones en contextos de processos migratoris i en el qual s'estan duent a terme accions d'incidència política sobre la situació a les fronteres de l'est de la Unió Europea, es va detectar un buit mediàtic i de sensibilització pel que fa a la realitat que estan patint les persones migrades i refugiades a la Frontera Sud de l'Estat espanyol, més concretament, a **Ceuta** i a **Melilla**, on la situació en relació a la vulneració de Drets Humans

és especialment greu. Amb l'objectiu de sumar forces de la societat civil cap a un canvi de paradigma en les polítiques públiques que respecti els Drets Humans, el projecte incloïa activitats de recerca, capaciació, formació i sensibilització, alhora que buscava generar una xarxa entre les organitzacions treballant a nivell nacional i sobre terreny per fer arribar aquesta realitat tant a la ciutadania general com per fer-la entrar en l'agenda mediàtica i política. Amb aquest doble objectiu, el projecte preveia la publicació d'un informe escrit i audiovisual accessible a tota la ciutadania, així com la redacció d'un document amb les mesures polítiques urgents en les que cal incidir.

Durant els mesos de novembre i desembre de 2016, des de l'Àrea de Migracions vam participar al 'VII Congrés Internacional sobre Migració, Interculturalitat i Convivència'⁴ a Ceuta com a part del procés d'investigació i recerca sobre la situació al terreny que posteriorment va donar lloc a l'informe escrit i audiovisual, 'Frontera Sud - Accessos terrestres: Cap al restabliment de la legalitat a la Frontera Sud', publicat l'abril de 2017.⁵

³) Veure Capítol 6.

⁴) VII Congreso Internacional sobre Inmigración, Interculturalidad y Convivencia, Instituto de Estudios Ceuties, 24-26 Novembre 2016. <http://iecuties.com/>

⁵) Frontera Sur - Accessos terrestres: Hacia el restablecimiento de la legalidad en la Frontera Sur. <http://ddhhfronterasur2017.org/es/#>

Frontera Sur

accesos terrestres

1.Frontera Sur, contexto

2.Marruecos

3.Vallas

4.CETI

5.Asilo

6.Menores no acompañados

Adhírete al manifiesto

Descargar informe

Participantes

1.Frontera Sur, contexto

La Frontera Sur

Las Ciudades Autónomas de Ceuta y Melilla se encuentran en el Norte de África a una distancia entre sí de 382 kilómetros. El espacio configurado por éstas conjuntamente con las regiones de Tánger y Nador es el espacio en el que se encuentra el mayor número de población migrante que pretende llegar a Europa, ya sea de manera terrestre o mediante vía marítima.

Captura del web de l'informe audiovisual #DDHHFronteraSur

3.2 AÏLLAMENT PENITENCIARI

Durant l'any 2016, l'Àrea de Presons d'Irídia va realitzar un treball centrat en l'aïllament penitenciari, que va girar al voltant de diversos eixos. Per una banda, el Febrer de 2016 Irídia va organitzar unes Jornades sobre la Jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans en Matèria d'Aïllament, que va comptar amb la presència de ponents experts en la matèria⁶. L'objectiu d'aquestes jornades era posar al centre del debat públic el sistema penitenciari català i les vulneracions de drets que s'hi produeixen.

Per altra banda, es va dur a terme un litigi estratègic a través del **cas de Raquel E.F.**, que es va suicidar a Brians després de 209 dies al Departament Especial de Règim Tancat (DERT)⁷. Es va donar suport al litigi estratègic a través d'un reportatge centrat en el seu cas i en els DERT, "Aïllament: opacitat i impunitat a la presó", realitzat per Mèdia.cat⁸. Finalment, en el marc de la Coordinadora per la Prevenció i Denúncia de la Tortura, es va realitzar un informe sobre aïllament penitenciari a Catalunya⁹ que analitzava les resolucions jurisprudencials sobre els DERT durant els darrers cinc anys i les vulneracions de Drets Humans i conseqüències psicosocials que impliquen aquests departaments de règim tancat.

⁶) Eldiario.es, 2016. Juristes denuncien violacions de Drets Humans a les presons catalanes. http://www.eldiario.es/catalunyaplural/juristes-denuncien-violacions-presons-catalanes_0_488552143.html

⁷) Mèdia.cat, 2016. Presó i aïllament: la mort de Raquel. <http://www.media.cat/2016/06/13/preso-aillament-mort-raquel/>

⁸) Mèdia.cat, 2016. Aïllament: opacitat i impunitat a la presó. <http://www.media.cat/aillament/>

⁹) Coordinadora Para la Prevención de la Tortura, 2016. El aislamiento penitenciario en Cataluña desde una mirada de defensa de los Derechos Humanos. <http://www.prevenciontortura.org/general/informe-sobre-el-aislamiento-penitenciario-en-catalunya/>

Acte de presentació de la campanya #21hores a l'Aula Magna de la Facultat de Dret de la UB

Gràcies a la combinació d'un litigi estratègic en la matèria, de l'estratègia comunicativa i de processos d'incidència política que es van construir, es va poder formar un Grup de Treball sobre Aïllament Penitenciari dins la Comissió de Justícia del Parlament de Catalunya l'any 2017. A mitjans de 2017, el Grup de Treball sobre Aïllament Penitenciari va aprovar unes conclusions que s'incorporaran a una instrucció de la Direcció General de Serveis Penitenciaris, modificant així la normativa en la matèria.

Aquest projecte es va poder dur a terme gràcies al treball voluntari de les integrants de l'àrea de Presons així com d'una petita part destinada al litigi estratègic a través del SAIDAVI.

3.3 INTERVENCIÓ SOBRE ELS ESTEREOTIPS DE GÈNERE EN EL SISTEMA JUDICIAL

El projecte "Intervenció sobre els estereotips de gènere en el sistema judicial" es va dur a terme entre els mesos de Setembre i Desembre de 2016 i va ser finançat per l'Institut Català de les Dones¹⁰. L'objectiu del projecte va ser la millora de l'accés i de l'atenció al sistema judicial a les dones víctimes de violència masclista.

El projecte va estar emmarcat en un procés de recerca amb ànim de contribuir a la defensa dels drets de les dones a viure una vida sense violències ni revictimitzacions, a través de materialitzar les recomanacions internacionals que fan les Nacions Unides a partir de la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (CEDAW). Es va realitzar una aproximació al procés judicial de la violència masclista, on es va observar que roman arrelada la ideologia masclista, fet que s'expressa a través de la reproducció d'estereotips per part dels operadors jurídics i que té com a conseqüència una greu revictimització de les dones víctimes.

A més a més, des de l'Àrea de Gènere es va participar en espais d'incidència promoguts per l'administració, com en el Grup de Treball de l'EIX 6 del Consell Nacional de Dones de Catalunya que treballa en la intervenció integral contra la violència masclista. Pel que fa a l'estratègia comunicativa, es va publicar un article a premsa amb els resultats de la recerca¹¹ i s'ha fet un informe del diagnòstic realitzat¹².

3.4 FEM PÚBLIC

El projecte "Fem Públic" va ser un projecte col·lectiu de la Cooperativa de Tècniques, Col·lectiu Punt 6 i l'Àrea de Gènere d'Iridia amb l'objectiu de visibilitzar les violències masclistes i, en concret, les violències sexuals que tenen lloc a l'espai públic, en el marc de la perspectiva de gènere interseccional. Més concretament, el projecte volia recollir l'experiència de com dones i trans de diferents orígens, edats i identitats viuen els espais públics de nit. El projecte es va dur a terme entre els mesos de Març i Desembre de 2016 i va ser finançat per Calala i per l'Ajuntament de Barcelona¹³.

A partir d'una sèrie de tallers realitzats amb dones joves feministes i dones immigrades per conèixer la seva experiència en relació a les violències masclistes als espais públics, així com les estratègies individuals i col·lectives que construïen per enfrontar-se a aquestes situacions, es va dissenyar una intervenció. Aquesta intervenció va consistir en el disseny d'una ruta per carrers de Barcelona, l'objectiu de la qual era que la persona que estava fent el recorregut es fiqués en el paper d'una dona que torna a la seva casa sola de nit. Aprofitant les veus i experiències de persones DLT diverses cada punt del recorregut punt anava acompanyat per una pista d'àudio i per un material gràfic de suport.

Aproximadament 40 persones van realitzar els tallers i unes 150 persones van participar de la ruta. A més a més, el projecte va tenir un fort impacte a les xarxes socials amb la campanya #FemPúblic i es van escriure sis

articles sobre el mateix a diversos mitjans de comunicació. Finalment, es van recollir els resultats del projecte en una web que, des d'una perspectiva copyleft, permet l'ús tant dels materials del projecte com del disseny dels tallers¹⁴.

¹⁰) Veure capítol 6.

¹¹) Ara.cat, 2016. Per què pensem que les dones fan denúncies falses? http://www.ara.cat/opinio/Cati-Canyellas-Carla-Alsina-per-que-pensem-dones-fan-denuncies-falses_0_1721827819.html

¹²) Informe sobre els estereotips de gènere en el sistema judicial. <http://iridia.cat/informe-sobre-els-estereotips-de-genere-en-el-sistema-judicial-2017/>

¹³) Veure capítol 6.

¹⁴) <http://fempubli.net/>

3.5 DEFENSAR QUI DEFENSA

La plataforma **Defender a Quien Defiende**, va néixer a Barcelona l'octubre de 2014 i està integrada per defensores de Drets Humans, periodistes, juristes, col·lectius socials i altres organitzacions com la Fundació Solidaritat de la Universitat de Barcelona (FSUB) o l'Institut Internacional per a l'Acció Noviolenta (Novact), entre les quals es troba Irídia. El seu objectiu és crear una xarxa coordinada per donar una resposta davant els casos de vulneració de Drets Humans en context de protesta social a l'Estat espanyol. Aquest projecte neix com a reacció davant el context de repressió i criminalització de la protesta i dels moviments socials, que s'ha materialitzat en abusos per part dels cossos i forces de seguretat de l'Estat i ha culminat amb l'aprovació d'una nova legislació —la reforma del Codi Penal i la nova Llei de Seguretat Ciutadana (més coneguda com a **Llei Mordassa**), entre d'altres— que busca dissuadir les reivindicacions en l'actual situació de crisi econòmica i social. És en aquest context en el qual sorgeix la coalició Defender a Quien Defiende per tal de donar suport i reforçar les accions i la coordinació de les persones i organitzacions que treballen en contra dels abusos, per incidir política, social i jurídicament en la protecció efectiva dels drets civils i polítics. Per aquest motiu, es treballa des d'una triple estratègia: incidència comunicativa, defensa de litigis estratègics i investigacions amb propostes concretes. Es pretén crear uns marcs reguladors i unes polítiques públiques que garanteixin la seguretat respectant els Drets Humans i les llibertats fonamentals, establint un diàleg entre tots els actors de la societat civil.

En l'execució d'aquest projecte s'han realitzat diverses formacions durant l'any 2015, una de les quals va ser impartida per membres d'Irídia¹⁵ i, dins de la línia de recerca del projecte, es va publicar l'obra col·lectiva **Defender a Quien defiende. Leyes mordaza y criminalización de la protesta en el Estado español** (Icaria, 2015)¹⁶, per tal de denunciar i reflexionar sobre el procés de repressió de la protesta, així com sobre la seva falta d'adequació als paràmetres internacionals de Drets Humans. Finalment, el desembre de 2015, la plataforma Defender a Quien Defiende, juntament amb Irídia i Novact, va interposar una demanda davant el Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH) contra la nova Llei de Seguretat Ciutadana¹⁷, basada en l'estatus jurídic de víctima potencial, concretament, en les restriccions de la Llei Mordassa que podran afectar a la llibertat d'expressió i informació.

¹⁵ Fent-nos fortes davant la Llei Mordassa, Monitoreig de vulneracions de Drets Humans en mobilitzacions: observació, recepció i anàlisi d'informació. <http://defenderaquiendefiende.org/formaciones/>

¹⁶ Bondia, D., Daza, F., Sánchez, A., 2015. Defender a quien defiende. Leyes mordaza y criminalización de la protesta en el Estado español. Icaria. http://www.icariaeditorial.com/pdf_libros/defender%20a%20quien%20defiende.pdf

¹⁷ La interposició de la demanda va tenir una gran repercussió als mitjans: <http://defenderaquiendefiende.org/prensa/>

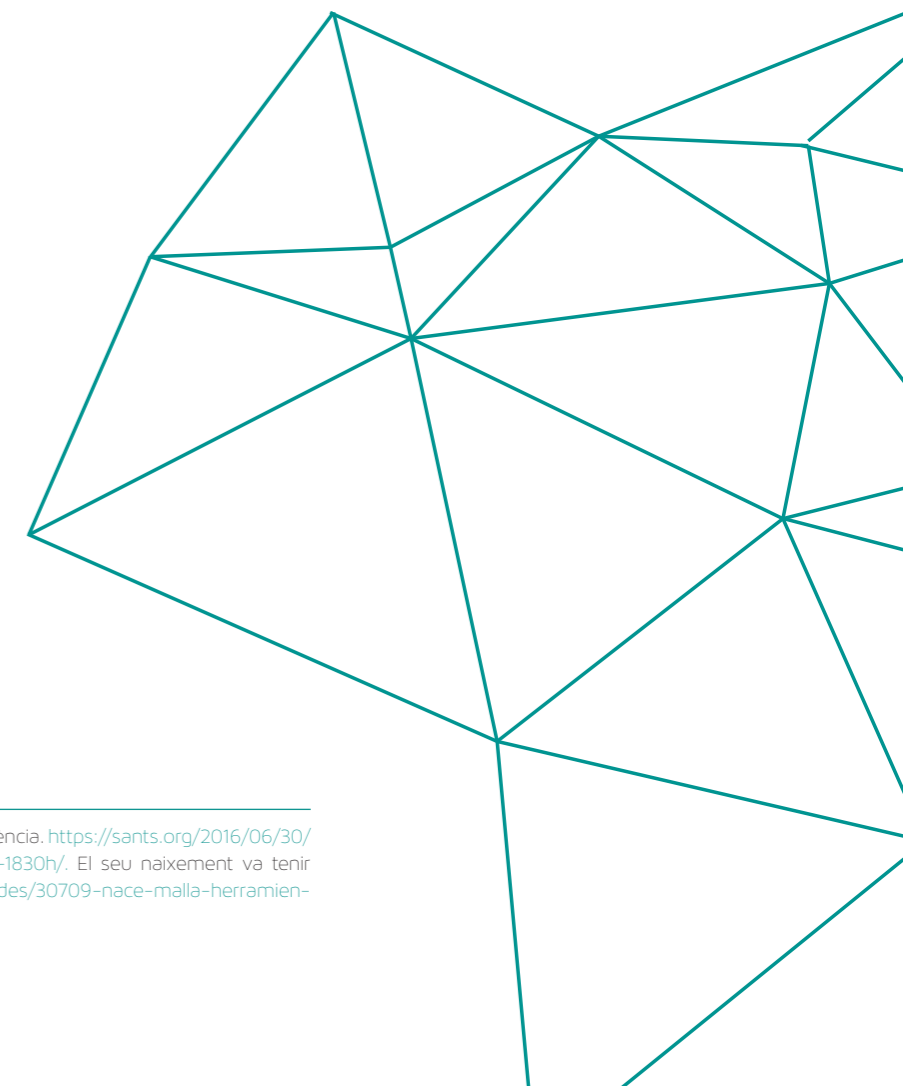
XARXA MALLA

Malla és una xarxa de suport i denúncia per afrontar de manera col·lectiva la repressió durant l'exercici de les llibertats civils i polítiques. Creada l'any 2016¹⁸, és el resultat del treball d'entitats, mitjans de comunicació i col·lectius integrants de la coalició Defender a Quien Defiende. També és una eina de visibilització i anàlisi de les vulneracions dels Drets Humans comeses pels cossos policials i pels agents de seguretat privada en l'Estat espanyol, especialment en contextos de protesta social (drets de reunió i manifestació prioritàriament).

Tota persona que hagi sofert o presenciada una agressió, identificació, detenció o multa durant l'exercici de les seves llibertats civils i polítiques, pot ingressar les dades en la plataforma¹⁹. Una vegada introduïdes, arribaran a un dels nodes territorials que conformen la xarxa. En l'actualitat, Malla compta amb nodes a Madrid, Cadis, Granada i Barcelona, on el node és l'Àrea de Dret de Reunió i Manifestació d'Irídia. Les organitzacions que conformen els nodes analitzen el cas i contacten amb la persona afectada per tal d'analitzar i verificar la informació abans d'incloure-la en el mapa. A través dels casos registrats, es vol donar suport legal i, en el cas de que sigui necessari, acompanyament psicosocial a les persones afectades, dins de les possibilitats de cada node i de les organitzacions de suport.

¹⁸ La xarxa va néixer quan la Llei Mordassa va complir un any de vigència. <https://sants.org/2016/06/30/presentacio-de-malla-a-lespai-obert-divendres-1-de-juliol-a-les-1830h/>. El seu naixement va tenir repercussió als mitjans: <https://www.diagonalperiodico.net/libertades/30709-nace-malla-herramienta-para-registrar-casos-represion.html>

¹⁹ Xarxa Malla. <https://redmalla.net>

4. Formació

CURS PER A LA CAPACITACIÓ EN LA DEFENSA DELS DRETS HUMANS I LA DENÚNCIA DE LA TORTURA

Durant els mesos d'abril, maig i juny de 2016 es va dur a terme la cinquena edició del "Curs per a la capacitat en la defensa dels Drets Humans i la denúncia de la tortura"²⁰, organitzat conjuntament amb l'Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans de la Universitat de Barcelona (OSPDH) i amb la col·laboració de la Coordinadora per a la Prevenció i Denúncia de la Tortura (CPDT). Al llarg de les seves edicions aquest curs ha pretès generar un espai de trobada entre professionals, activistes i estudiants de l'àmbit de la protecció dels Drets Humans en el marc del sistema penal i de les privacions de llibertat, amb l'objectiu de generar eines útils i enfocades en la defensa dels Drets Humans, a través de la reflexió, l'aprenentatge i el debat col·lectiu.

El programa es va estructurar en tres blocs diferents (jurídic, d'estratègia, comunicació i incidència política i psicosocial) a través dels quals es va poder tractar l'àmbit de la intervenció directa en la defensa dels Drets Humans des d'una perspectiva integral, interseccional i multidisciplinària. Es van alternar les exposicions teòriques per part dels professionals a càrrec de les sessions amb

l'elaboració de dinàmiques participatives i la resolució de casos pràctics, prioritzant la construcció de coneixements a través de l'anàlisi de situacions reals i el debat entre els participants.

El programa es va completar amb l'elaboració d'un treball per grups que consistia en la resolució d'un cas pràctic, el qual es basava en una situació real de vulneració de drets. L'objectiu era estudiar les possibles potencialitats i vulnerabilitats del cas a l'hora de plantejar-lo com a litigi estratègic, a través de l'anàlisi dels diferents eixos treballats al llarg del curs: jurídic, d'estratègia, comunicació i incidència política; així com analitzar els impactes psicosocials i els mecanismes de resiliència de les persones afectades en cada cas.

Cartell del curs

²⁰) V Curs per a la capacitat en la defensa dels Drets Humans i la denúncia de la tortura. <http://iridia.cat/actividad/curs-v-edicio-del-curs-per-a-la-capacitacio-en-la-defensa-dels-drets-humans-i-la-denuncia-de-la-tortura/>

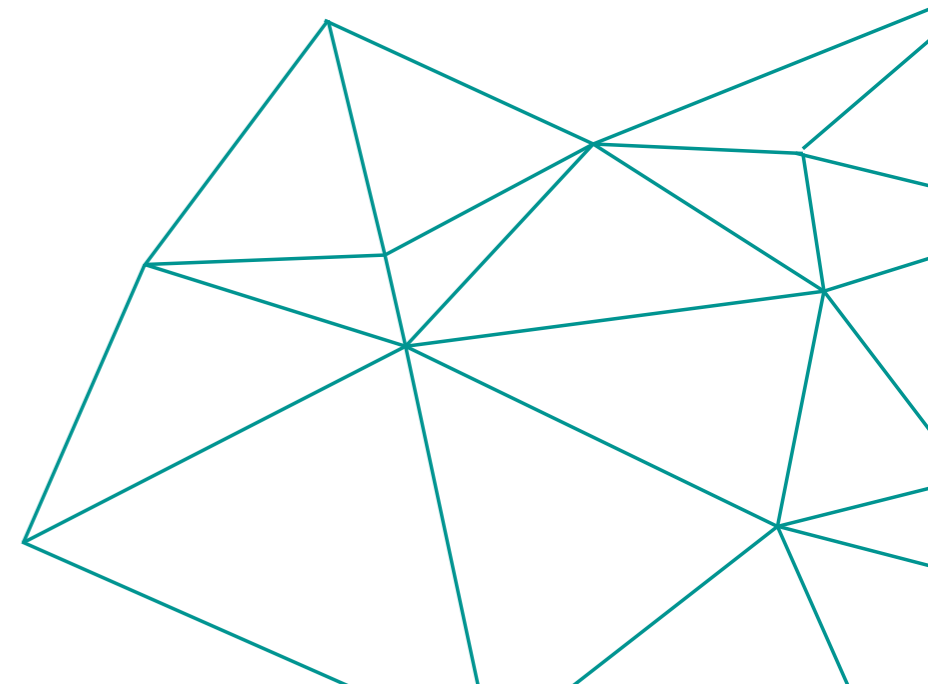
JORNADES "EL DRET A LA INFORMACIÓ DE LA PERSONA DETINGUDA: PERSPECTIVA COMPARADA"

Els dies 10 i 11 de novembre de 2016, Iridia va organitzar, junt amb l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, les jornades sobre El dret a la informació de la persona detinguda en una perspectiva comparada. En aquestes es van compartir les experiències d'advocats i advocades de Catalunya, de l'Estat espanyol i de la resta de la Unió Europea en relació al compliment (o incompliment) de les Directives Europees que regulen els drets de la persona detinguda, en especial la Directiva 2012/13/UE de 22 de maig de 2012, relativa al dret a la informació en els processos penals.

El primer dia de la jornada es va tractar l'accés a l'expedient en seu policial en l'àmbit europeu i va participar un ex-membre del cos de policia britànic, una advocada d'Àustria i una altra d'Itàlia. Durant la segona jornada es va tractar l'estat de la qüestió a Catalunya i a l'Estat espanyol. La primera part va comptar amb la perspectiva de les institucions públiques catalanes, amb la intervenció del Síndic de Greuges de Catalunya, el Director General de la Policia i l'aleshores Comissari en cap dels Mossos d'Esquadra. La segona part va tractar la qüestió des de la vessant professional dels lletrats i les lletrades, exposant les dificultats que implica la negativa a tenir accés a

l'atestat policial i les vulneracions de drets que això suposa. Els participants en la taula pública eren membres de la Comisión de Defensa de la Defensa de la Asociación Libre de Abogadas y Abogados (Madrid) i de la Asociación Pro Derechos Humanos Andaluca, així com d'advocades de l'ICAB. A la tarda, es va dur a terme un taller a porta tancada amb les lletrades i lletrats que hi tenien interès, a fi de compartir experiències conjuntes per avançar en el dret de defensa i el lliure exercici de l'advocacia.

Les jornades van ser un èxit de convocatòria, amb més de dues centes persones inscrites, i van despertar l'interès dels mitjans de comunicació, que hi van acudir per tal de conèixer l'estat de la qüestió de primera mà.

5. Repercussió als mitjans de comunicació i a les xarxes socials

Captura del perfil de Twitter d'Irídia

Considerem que el dret a la informació és un dels pilars fonamentals que sostenen el sistema democràtic. La construcció de l'opinió pública té molt a veure amb la creació de relats, imaginaris, i amb la circulació de la informació que generen els mitjans de comunicació. Com a entitat de defensa dels Drets Humans creiem que la informació ha de ser plural, veraç i contrastada, per tal de garantir un debat polític plural i crític amb els interessos polítics i econòmics que, sovint, són els que marquen l'agenda mediàtica. Des del nostre punt de vista, els mitjans de comunicació són una eina més per a la transformació social de la vida en comunitat. I és per això que treballem per a informar, a través dels mateixos, el treball que realitzem, perquè pensem que és impres-

cindible que el nostre entorn estigui informat de les constants vulneracions de drets que moltes persones viuen a Catalunya i a l'Estat espanyol, amb l'objectiu d'incidir en el relat i assenyalar les peces clau que sostenen sistemes injustos i contraris a què es respectin els drets de totes de les persones. El bon posicionament a les xarxes socials ens assegura i permet la difusió pròpia del

treball que generem. És per això que considerem imprescindible disposar de mitjans propis per tal d'arribar al nombre més gran de persones possible. Encara que no sempre es pugui, pensem que el repòs i la calma, en un món digital on tot circula amb tanta rapidesa, ens permet pensar i reflexionar de quina manera construïm el relat, per tal que l'impacte sigui veraç, reflexionat i profund, i així afavorir a la transformació social per la qual treballem.

El protocol que utilitzem respecte al treball amb els mitjans de comunicació és el següent. D'una banda, quan es tracta de presentacions d'informes; així com l'Informe SAIDAVI, o #DDHHFronteraSur, convoquem una roda de premsa per tal d'explicar la feina realitzada, amb els punts que considerem claus. Un cop tretes les notícies, en fem difusió a través dels nostres perfils de Facebook i Twitter. També recopilem les notícies per tal de generar un recull de premsa propi que ens permeti mesurar la repercussió mediàtica que hem tingut.

El mes de juliol, vam tancar el curs amb un augment de seguidores pel que fa les xarxes socials, arribant a les 4.044 a Facebook i 4.034 a Twitter. Aquest fet, el valorem molt positivament, i seguirem treballant en aquesta direcció amb l'objectiu de fer créixer la presència d'Irídia a les xarxes socials.

6. Economia

Durant l'any 2016 Irídia va ingressar 80.120,63 € procedents de les següents subvencions:

- **Finançament públic** 51.277,20 Euros
- **Finançament privat** 18.427,74 Euros
- **Ingressos propis** (Crowdfunding) 10.415,68 Euros

Durant el mateix període, es van suportar despeses per valor de 63551,54 Euros.

MEMÒRIA D'ACTIVITATS
2016

